



Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 6/22
V Luxemburgu 18. januára 2022

Rozsudok vo veci C-261/20
Thelen Technopark Berlin

Napriek tomu, že Súdny dvor už konštatoval, že nemecká právna úprava stanovujúca minimálne výšky odmien za služby architektov a inžinierov (HOAI) je v rozpore so smernicou o službách, vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o spore medzi súkromnými osobami, nie je povinný len na základe práva Únie neuplatniť túto nemeckú právnu úpravu

To však nemá vplyv jednak na možnosť tohto súdu, aby v rámci takého sporu neuplatnil túto právnu úpravu na základe vnútroštátneho práva, a jednak na možnosť, aby účastník konania, ktorý bol poškodený v dôsledku rozporu tejto právnej úpravy s právom Únie, prípadne mohol požiadať Nemecko o náhradu škody

V roku 2016 realitná spoločnosť Thelen, a MN, inžinier, uzavreli zmluvu o poskytnutí projektantských služieb, v rámci ktorej sa MN zaviazal poskytnúť určité služby uvedené vo Verordnung über die Honorare für Architekten- und Ingenieurleistungen (Honorarordnung für Architekten und Ingenieure – HOAI) (nemecké nariadenie z 10. júla 2013 o odmenách za architektonické a inžinierske služby), a to za paušálnu odmenu vo výške 55 025 eur.

O rok neskôr MN vypovedal túto zmluvu a fakturoval už poskytnuté služby v konečnej faktúre týkajúcej sa odmeny. Na základe ustanovenia HOAI¹, podľa ktorého má poskytovateľ služieb za službu, ktorú poskytol, nárok na odmenu najmenej vo výške minimálnej sumy stanovenej vnútroštátnym právom a berúc do úvahy už vykonané platby, MN podal návrh na zaplatenie zvyšnej dlžnej sumy vo výške 102 934,59 eura, teda vyššej sumy, než bola suma dohodnutá zmluvnými stranami.

Keďže Thelen čiastočne nebola úspešná v konaniach na prvom a druhom stupni, podala opravný prostriedok *Revision* na Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko), ktorý je vnútroštátnym súdom v prejednávanej veci. V rámci svojho návrhu na začatie prejudiciálneho konania tento súd pripomína, že Súdny dvor už konštatoval² nezlučiteľnosť tohto ustanovenia HOAI s ustanovením smernice 2006/123, ktoré v podstate zakazuje členským štátom zachovať požiadavky, ktoré podmieňujú výkon činnosti dodržaním minimálnych a/alebo maximálnych sadzieb zo strany poskytovateľa, ak tieto požiadavky nespĺňajú kumulatívne podmienky zákazu diskriminácie, nevyhnutnosti a proporcionality.³ Uvedený súd teda rozhodol položiť Súdnemu dvoru otázku, či v rámci posúdenia dôvodnosti žaloby súkromnej osoby proti inej súkromnej osobe musí vnútroštátny súd neuplatniť vnútroštátne ustanovenie, na ktorom je návrh založený, ak je toto ustanovenie v rozpore so smernicou, v prejednávanej veci so smernicou 2006/123. V tejto

¹ Článok 7 tohto nariadenia stanovuje, že minimálne sadzby odmien za plánovacie a dozorné služby architektov a inžinierov upravené v sadzobníku uvedenom v tomto paragrafe – odhládnuv od určitých výnimočných prípadov – sú záväzné, a stanovuje neplatnosť zmluvy uzavretej s architektmi alebo inžiniermi, ktorá stanovuje nižšie odmeny, než sú tieto minimálne sadzby.

² Rozsudok zo 4. júla 2019, Komisia/Nemecko, [C-377/17](#), ako aj uznesenie zo 6. februára 2020, hapeg dresden, [C-137/18](#).

³ Ide o článok 15 ods. 1, článok 15 ods. 2 písm. g) a článok 15 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, 2006, s. 36, ďalej len „smernica o službách“). Konkrétnejšie, podľa tohto ustanovenia musia členské štáty preskúmať, či ich právne systémy stanovujú požiadavky, ktoré podmieňujú výkon činnosti dodržiavaním minimálnych a/alebo maximálnych taríf zo strany poskytovateľa, a zabezpečiť, aby tieto požiadavky boli zlučiteľné s podmienkami nediskriminácie, nevyhnutnosti a proporcionality.

súvislosti vnútroštátny súd uvádza, že výklad HOAI v súlade so smernicou 2006/123 nie je v prejednávanej veci možný.

Posúdenie Súdny dvorom

Súdny dvor zasadaajúci vo veľkej komore svojím rozsudkom rozhodol, že **vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o spore medzi výlučne súkromnými osobami, nie je povinný len na základe práva Únie neuplatniť vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá v rozpore s článkom 15 ods. 1, článkom 15 ods. 2 písm. g) a článkom 15 ods. 3 smernice 2006/123 stanovuje minimálne výšky odmien za služby architektov a inžinierov a ktorá stanovuje neplatnosť zmlúv odchyľujúcich sa od tejto právnej úpravy.**

Je pravda, že zásada prednosti práva Únie ukladá všetkým orgánom členských štátov povinnosť zabezpečiť plný účinok rôznych noriem Európskej únie. Okrem toho v prípade nemožnosti vyložiť vnútroštátnu právnu úpravu v súlade s požiadavkami práva Únie táto zásada vyžaduje, aby vnútroštátny súd, ktorý je v rámci svojej právomoci poverený uplatňovať ustanovenia uvedeného práva, zabezpečil ich plný účinok, pričom v prípade potreby z vlastnej iniciatívy neuplatní akékoľvek odporujúce ustanovenie vnútroštátneho práva, hoci aj časovo následné, a to bez toho, aby musel požiadať alebo vyčkať na jeho predchádzajúce zrušenie zákonodarnou cestou alebo akýmkoľvek iným ústavným postupom.

Vnútroštátny súd pritom nie je povinný len na základe práva Únie neuplatňovať ustanovenie svojho vnútroštátneho práva odporujúce ustanoveniu práva Únie, ak toto posledné uvedené ustanovenie nemá priamy účinok. To však platí bez toho, aby bola dotknutá možnosť tohto súdu, ako aj ktoréhokoľvek príslušného vnútroštátneho správneho orgánu, neuplatniť na základe vnútroštátneho práva akékoľvek ustanovenie vnútroštátneho práva odporujúce ustanoveniu práva Únie, ktoré nemá takýto účinok.

V prejednávanej veci Súdny dvor pripomenul, že podľa jeho vlastnej judikatúry môže mať článok 15 ods. 1 smernice 2006/123 priamy účinok, ak je toto ustanovenie dostatočne presné, jasné a bezpodmienečné. K odvolávaniu sa na toto ustanovenie ako také však v prejednávanej veci dochádza v spore medzi súkromnými osobami s cieľom vylúčiť vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá je s ním v rozpore. Konkrétne v spore vo veci samej by uplatnenie článku 15 ods. 1 smernice 2006/123 zbavilo MN jeho práva požadovať odmenu zodpovedajúcu minimu stanovenému predmetnou vnútroštátnou právnu úpravou. Judikatúra Súdneho dvora pritom vylučuje, aby taký účinok mohol byť priznaný tomuto ustanoveniu v rámci sporu medzi súkromnými osobami, o aký ide v danej veci.

Súdny dvor dodáva, že podľa článku 260 ods. 1 ZFEÚ, ak Súdny dvor konštatuje nesplnenie povinnosti členským štátom, tento členský štát je povinný prijať opatrenia potrebné na vykonanie rozsudku Súdneho dvora, pričom príslušné vnútroštátne súdy a správne orgány sú povinné prijať všetky opatrenia na uľahčenie dosiahnutia plného účinku práva Únie, pričom v prípade potreby neuplatnia vnútroštátne ustanovenie, ktoré je v rozpore s právom Únie. **Rozsudky, ktorými sa takéto nesplnenia povinnosti konštatujú, majú však predovšetkým za cieľ definovať povinnosti členských štátov v prípade porušenia ich povinností a nie priznať práva jednotlivcom. Uvedené vnútroštátne súdy alebo orgány nie sú povinné len na základe takýchto rozsudkov neuplatniť v rámci sporu medzi súkromnými osobami vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá je v rozpore s ustanovením smernice.**

Naopak, účastník konania, ktorý bol poškodený nesúlados vnútroštátneho práva s právom Únie, sa môže odvolávať na judikatúru Súdneho dvora s cieľom prípadne získať náhradu škody spôsobenej uvedeným nesúlados. Podľa uvedenej judikatúry prináleží každému z členských štátov, aby sa ubezpečil, že jednotlivci získajú náhradu škody spôsobenej nedodržaním práva Únie.

Súdny dvor v tejto súvislosti zdôrazňuje, že vzhľadom na to, že už konštatoval, že vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej nie je zlučiteľná s právom Únie a že jej zachovanie preto predstavuje nesplnenie povinnosti zo strany Spolkovej republiky

Nemecko, toto porušenie práva Únie treba považovať za dostatočne závažné v zmysle jeho judikatúry týkajúcej sa vzniku mimozmluvnej zodpovednosti členského štátu za porušenie práva Únie.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.